

MUNI LAW

Úvod do studia, seznámení s programem a obsahem předmětu, prameny ke studiu.

Podmínky absolvování předmětu.

Pojem a postavení správního práva procesního v systému správního práva. Pojem, druhy a specifika správních procesů (postupů).

NP306Zk Správní proces a soudní přezkum

1. přednáška 27. 9. 2024

doc. JUDr. Lukáš Potěšil, Ph.D.

Organizační věci

- **Studijní materiály** v IS MUNI
- **interaktivní osnova** v IS MUNI
- **samostudium před výukou**, navazuje a rozvíjí Bc. znalosti zde získané!
- Výuka tzv. **bloková**
- **Zkouška**: příklad a k tomu otázky, i teoretické

Otázky, na které se pokusíme odpovědět:

- *Jaké postavení má správní právo procesní v systému správního práva z odvětvově právního pohledu?*
- *Jaký je rozdíl mezi správním procesem a správním právem procesním?*
- *Co je to správní právo procesní? Jaké jsou jeho vztahy k dalším (a kterým) systémovým složkám správního práva?*
- *Co je předmětem správního práva procesního?*
- *Co je správním právem procesním v širším smyslu, v užším smyslu a v nejužším slova smyslu?*
- *Jaká je vnitřní systematika správního řádu? Které postupy správních orgánů upravuje správní řád výslovně?*
- *Vymezte rozsah působnosti správního řádu. Co se rozumí jeho tzv. pozitivním vymezením a co jeho tzv. negativním vymezením ?*
- *Vztahuje se správní řád i na postupy orgánů územní samosprávy v samostatné působnosti?*
- *Jaké si vybavíte zvláštní úpravy postupů správních orgánů ve vztahu k úpravě ve správním řádu?*
- *Jaká je role správního řádu v oblasti správního práva procesního?*
- *Co upravuje správní řád a jaký je tedy rozsah jeho působnosti?*
- *Jaký má správní řád vztah ke zvláštním zákonům a proč? Jakým pojmem se tento vztah označuje a kde je upraven?*

Otázky, na které se pokusíme odpovědět:

- *Co je předmětem úpravy správního práva procesního, a jaká je převažující metoda regulace správních procesů ?*
- *Jaký je účel zákonné procesní úpravy rozhodování správních orgánů, a to z pohledu správního orgánu, a z pohledu dotčených osob?*
- *Jak souvisí právní úprava správních procesů s otázkou vymezení pravomoci správních orgánů, a jejich působnosti?*
- *Jak je nastaven právní základ procesních postupů správních orgánů, a co jej tvoří?*
- *Jak daleko do historie sahá tato tradice ?*
- *Které procesní formy veřejné správy jsou zaměřeny navenek, tedy vůči adresátům působení veřejné správy? A které z nich jsou upraveny ve správním řádu ? Je tato úprava úplná ?*
- *Disponuje každá z procesních forem upravených ve správním řád samostatnou, resp. ucelenou právní úpravou ?*
- *Jsou všechny procesní formy správních orgánů tzv. „pojmenované“?*
- *Jakým postupem jsou vydávány průkaz studenta vysoké školy, a potvrzení o studiu na vysoké škole ?*
- *Jaký je vztah části čtvrté správního řádu k ostatním částem zákona?*
- *Je namístě hovořit u procesních postupů veřejné správy o fair procesu či spravedlivém rozhodnutí ?*

Cíl přednášky

- Pochopit místo správního práva procesního v systému správního práva
- Umět charakterizovat jednotlivé procesy ve veřejné správě, jakož i rozdíly mezi nimi navzájem

Správní právo procesní

Nejen členění, ale také soudržnost a jednota:

- **SP organizační** („KDO“) – organizace, postavení, pravomoc a působnost
- **SP hmotné** („CO“) – normy upravující P+Po, úprava jednotlivých oblastí a úseků veřejné správy (nesprávně ztotožňováno se zvláštní částí)
- **SP procesní** („JAK“) – **úprava procesních postupů ve veřejné správě**, někdy zaměňováno se správním řízením
- **SP trestní** – stanovuje následky za porušení právních norem, správně právní odpovědnost, oprávnění veřejné správy trestat, tzv. průřezové...

Správní právo procesní

- **Procesní část** SP (SP v normativním a instrumentálním pojetí), součást jeho **obecné části**; procesní obor (x civilní proces a trestní proces; možná inspirace)
- **Integrální část** SP, nemá smysl sama o sobě a bez vztahu k dalším částem SP; proto co platí o SP, platí též o SPP (vztahy při výkonu VS; administrativně právní **metoda regulace a mocenské (vrchnostenské) a jednostranné** vztahy, přítomnost **správního orgánu**, **soudržnost** (jednak uvnitř SPP, ale i v SP, kdy „hmota realizována skrz proces“)

Správní právo procesní

- Když právo upravuje společenské (proto) právní vztahy, předmětem SPP je **úprava** (úplně všech?) **procesních vztahů v oblasti veřejné správy**, procesy při vydávání (nejen) **správních aktů: normativní, individuální a smíšené**
- **Procesní formy/formy činnosti**

Správní právo procesní

Předmětem:

1. **Proces** při vydávání **NSA**; (vnitřní*vnější)
2. **Proces** při vydávání **ISA**; **správní řízení** (obecné a zvláštní), **správní proces *stricto sensu***; (vnitřní*vnější)
3. **Proces** k vydávání **tzv. jiných úkonů (také jsou ISA)**
4. **Proces** při vydávání **OOP**
5. **Proces** (kupř. souhlasy) při uzavírání **VŘPS** (pozor, samy jsou hmotněprávní) a jejich **přezkoumání**, jakož i **řešení sporů** z nich plynoucích (§ 141 SpŘ)
6. **Problematika faktických úkonů a zásahů** (nemají proces, nejde o procesní formu)
7. **Někdy zařazováno i správní soudnictví (pro procesní povahu) – sporné**

Správní právo procesní

Nejširší pojetí SPP:

- **Všechny procesní postupy** v oblasti veřejné správy, jak vnitřní, tak vnější, normativní i aplikační, ..., a to včetně **správního soudnictví**

Užší pojetí SPP

- Převážně odpovídá obsahu, resp. **rozsahu působnosti SpŘ: ISA** (tj. rozhodnutí ve správním řízení a tzv. jiné úkony), **SSA, VŘPS**

Nejužší pojetí SPP

- **Správní řízení**, jakožto proces k vydání správního rozhodnutí, coby ISA, kterým se zakládají, mění ruší nebo prohlašuje (ne)existence P a Po

Prameny správního práva procesního

- **ÚČR a LZSP** (zásada zákonnosti; státní moc lze uplatňovat jen v mezích, případech a způsoby, které zákon stanoví; důsledkem je mj. **vázanost stanovenou procesní formou**), čl. 36 LZPS
- **Čl. 6 odst. 1 EÚLP** (právo na řádný/fair/spravedlivý proces; zejména ve vztahu k soudní ochraně, ale i na správní řízení, coby rozhodování mj. o trestním obvinění a občanských závazcích), čl. 13 EÚLP a **opravné prostředky**
- **Soft law Rady Evropy** („principy dobré správy“)

Prameny správního práva procesního a jeho další faktory

Právo EU: čl. 41 LZPEU, návrhy SpŘ EU

Zákony:

- **SpŘ** (z. č. 500/2004 Sb.) – lex generalis
- Lex specialis (několik stovek **tzv. zvláštních zákonů**)
kupř.: 20/1987 Sb., 254/2001 Sb., 183/2006 Sb.,
250/2016 Sb., ...

Prováděcí právní předpisy:

- Vyhláška č. 520/2005 Sb., ...

Vlivy na správní právo procesní

Komentáře, vzory:

- Vedral, J. Správní řád. Komentář. 2. vyd. Praha. Bova Polygon, 2012
- Průcha, P. Správní řád s poznámkami a judikaturou. 4. vyd. Praha: Leges, 2019
- Potěšil, L. a kol. Správní řád. Komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2020
- Potěšil, L. a kol. Vzory podání a úkonů podle správního řádu s vysvětlivkami. 2. vyd. Praha: Leges, 2020
- Kopecký, M. a kol. Správní řád. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022
- Jemelka, L. a kol. Správní řád. Komentář. 7 vyd. Praha: C. H. Beck, 2023

Vlivy na správní právo procesní

Učebnice

- Sládeček, V. Obecné správní právo. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019
- Skulová, S. a kol. Správní právo procesní. 4. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2020
- Frumarová, K. a kol. Správní právo procesní. Praha: C. H. Beck, 2021
- Kopecký, M. Správní právo. Obecná část. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2023

Vlivy na správní právo procesní

Judikatura a PS MV:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/>

<https://www.mvcr.cz/clanek/spravni-rad-informace-o-spravnim-radu.aspx>

Literatura:

- Skulová, S. a kol. Správní právo procesní. 4. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2020, s. 15 – 24, 38 - 50